

Türkiye-Afrika III. Ekonomi ve İş Forumu**“AfCFTA ve Yeni Pazar Fırsatları” Paneli****21 Ekim 2020, 15.45**

Güney Sudan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. James Wani Igga (*Jeyms Vani İgga*),

Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Sanayi ve Ticaret Bakanı Sn. Kitila Mkumbo (*Kitila Mukombo*),

ECOWAS Komisyonu Başkanı Sn. Jean-Claude Kassi Brou (*Jan Klaud Kasi Bğu*),

Türkiye-Ruanda İş Konseyi Başkanımız ve Moderatörümüz Sn. Erhan Barutoğlu,

Türkiye ve Afrika İş Dünyasının Değerli Temsilcileri,

Değerli Basın Mensupları,

Teşekkür ederim Erhan Bey.

Sizleri şahsım ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu – DEİK adına saygıyla selamlıyor, sağlıklı günler diliyorum.

Türkiye ve Afrika ülkeleri arasında iş birliklerini geliştirmek ve ekonomik fırsatları değerlendirmek amacıyla 2016 yılından beri Ticaret Bakanlığımızın ev sahipliğinde, Afrika Birliği iş birliğiyle, DEİK

organizasyonunda Türkiye-Afrika III. Ekonomi ve İş Forumumuzun (TABEF) ilk gününde, DEİK olarak çok önem verdiğimiz AfCFTA ve Yeni Pazarlar Fırsatı Paneli'nde bir aradayız.

Türkiye olarak Afrika gündemimiz yoğun.

1 ay önce Afrika Birliği dönem başkanı Demokratik Kongo Cumhurbaşkanı'nı İstanbul'da ağırlamıştık. 3 hafta önce de Afrika Birliği Komisyon Başkanı'nı İstanbul'da ağırladık.

Cumhurbaşkanımızla birlikte Pazar günü başlayan Angola, Nijerya ve Togo ziyaretimizi tamamlayarak dün gece yarısı İstanbul'a geldik. Bu ülkelerle yatırım ve ticari iş birliklerimizi artırmak üzere önemli adımlar attık, hem resmi kurumlarımız arasında, hem de özel sektör temsilcilerimiz arasında, savunma sanayinden enerji üretimine, gıdadan gübre üretimine, madencilikten enerji nakil hatlarına, yatırımların karşılıklı korunmasından diğer alanlara kadar, onlarca anlaşmaya imza attık.

Gündemimizde; 27 Ekim'de Çad Cumhurbaşkanı'nı ülkemizde ağırladıktan sonra, 1-3 Aralık arasında Fildişi Sahili'nin başkenti Abidjan'da Afrika Kalkınma Bankası'nın Afrika Yatırım Forumu, 6 Aralıkta Ticaret Bakanımızla Macaristan'da "Go Africa" programımız ve 17-18 Aralık'ta İstanbul'da Cumhurbaşkanımızın himayesinde Türkiye-Afrika 3. Ortaklık Zirvesi var.

Bu zirvedeki önemli başlıklarımızsa; salgın döneminde önemi daha da artan tarım ve gıda sektörü, yatırımlar, dijitalleşme, enerji, sağlık ve sağlık turizmi, balıkçılık, altyapı, bankacılık ve finans olacak.

Bu süreçte, ekonomik işbirliğimizi gittikçe arttırdığımız Afrika Kıtasında geçtiğimiz yıl sonu yürürlüğe giren **Afrika Kıtasal Serbest**

Ticaret Bölgesi Anlaşması'nın, Türk firmaları üzerindeki olası etkileri, ülkelere ait öngörülerini ve yeni stratejiler oluşturmayı amaçlayan bir çalışma hazırladık. Kısaca değineceğim.

DEİK olarak hazırladığımız rapora göre, Kıta, kendi arasındaki ticareti daha çok canlandırmak ve teşvik etmek, katma değeri daha çok kıta içinde tutmak ve büyütme ve bunu sağlayabilmek için de gümrüklerde daha fazla koruyucu önlemler alma yolunda önemli bir adım attı ve bunun sonuçlarını hep birlikte göreceğiz. Afrika'ya ihracat yapan tüm ülkeler bazında baktığımızda, ilk fırsatta ülkemiz açısından Afrika'ya büyük bir ihracat azalması getirmiyor. Ancak, uzun vadeli düşünmek gerekirse ki böyle yapmalıyız, firmalarımız anlaşmanın kapsam ve amacını çok iyi analiz etmeli, hızla büyüyen ve AfCFTA'nın da etkisiyle daha çok iç ticarete yönelecek kıta ile daha fazla ekonomik iş birliği yapabilmek için, bir taraftan ihracatımızı karşılıklı olarak arttırırken, diğer taraftan da kıtada belirli alanlarda yatırım yapmalılar.

Ülkemizin Afrika ile karşılıklı ticaret hacmimizi şu anki 25 milyar \$ seviyesinden 50 milyar \$'a yükseltmek, anlaşmanın tam anlamıyla yürürlüğe gireceği 2030 yılından önce ortak birinci hedefimiz olmalı.

Bu noktada, Afrika ile ekonomik ilişkilerimizin daha da güçlenmesini sağlayacağını düşündüğüm birkaç hususu dikkatinize sunmak isterim.

- Farklı ülkelere ülkemizle iş birliği yaparak Afrika kıtasında çalışma talepleri geliyor ki bu çok anlamlı. Japonya, Almanya, Fransa ve Macaristan bu konuda en istekli olanlar. Hem kıta, hem ülkemiz, hem de ortaklık teklif edenlerin lehine olabilecek çalışmalar olduğu sürece biz hazırız. Macaristan ile ülkemizin birlikteliğiyle, Gana'da sağlık alanında ortak bir projemiz başladı bile.

- Firmalarımızın kıtada yerelde yatırım yapmasını, sonunda o ülkelere de daha fazla katma değer sağlamasını ve mallarımızın gümrük duvarlarından etkilenmemesini konuştuğumuz bu süreçte, Afrika ülkeleri ile Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) anlaşmalarının hızla devreye girmesi ise çok önemli.
- Yine bir diğer önemli iş birliğini geliştirme alanı da, Afrika ile yapacağımız karşılıklı STA'lar olacaktır. Müzakere süreci devam eden STA'ların bir an önce sonuçlandırılması ve yenilerinin eklenmesi çok önem arz ediyor.
- Türkiye'nin Afrika ile know-how paylaşımı da başlı başına bir alan olup, bu fırsata da daha fazla odaklanmalıyız.
- Afrika, dünyanın geneli dışında ayrıca büyük bir ticari dönüşüm geçiriyor. Bu noktada; özellikle sanayileşme, tarım, inşaat, tekstil gibi alanlarda Afrika'nın dostu ve teknik partneri olmalıyız.

Sn. Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Sayın Bakan,

Sözlerimi bir Afrika atasözüyle tamamlamak isterim. Afrikalı dostlarımız, **“En iyi tencere bile yiyecek üretmez.”**¹ diyorlar. Demek ki, teçhizat önemli ama yeterli değil, daha fazlası gerekiyor, emek gerekiyor, sevgi gerekiyor.

Türkiye ve Afrika iş dünyası temsilcileri olarak, ticaret ve yatırım ilişkilerimizi artırmak için hiç durmadan, eskisinden daha fazla

---

¹ Even the best cooking pot will not produce food.

çalışacağımıza ve birlikte üreteceğimize, çalışmalarımıza emek, sevgi ve dostluk katmaya devam edeceğimize eminim.

Bu duygularla, Güney Sudan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. James Wani Igga (*Jeyms Vani İgga*) ve Tanzania Birleşik Cumhuriyeti Sanayi ve Ticaret Bakanı Sn. Kitila Mkumbo (*Kitila Mukombo*) olmak üzere; tüm panelistlere, programımıza katılan ve hazırlanmasında emeği geçen herkese ve değerli katkılarıyla bu programların yapılmasını mümkün kılan sponsorlarımıza teşekkür ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı